

POSUDEK

oponenta na bakalářskou práci

Jméno a příjmení: Martin Peroutka

Téma práce: Hledání spirituální identity v adolescenci

Autor, Martin Peroutka, se ve své bakalářské práci rozhodl zaměřit na problematiku hledání spirituální identity u dospívajících. Přestože se v psychologii náboženství uvedená problematika dostává ke slovu již od druhé poloviny minulého století, pro českou i evropskou odbornou veřejnost dosud představuje téma spíše marginální. S odbornými studiemi, jež by problematiku nahlížely v dostatečně širokém, tj. i v nenáboženském či nekonfesionálním smyslu – což je jednou ze základních podmínek relevantního výzkumu v naší společnosti – se setkáváme spíše výjimečně. Práce Martina Peroutky však tomuto požadavku vychází vstříc.

Předložená bakalářská práce je strukturována do čtyř kapitol. V první z nich autor uvádí výklad nejrelevantnějších koncepcí pojmu spirituality, ve druhé kapitole, věnované období adolescence, se věcně orientuje především na problematiku spirituálního, religiozního, existenciálního a morálního zaujetí dospívajících. Pozornost je dále věnována otázce krize identity. Autor zde vychází z Eriksonovy koncepce, s jejímiž tezemi ovšem vede fundovaný dialog. Vzhled do samotné problematiky spirituálních souvislostí hledání identity, která je tématem čtvrté části práce, je důkazem, že se autor nejen teoreticky, ale též osobně s danou problematikou konfrontoval, a to velmi důkladně a brilantně. Autor se nevyhýbá ani tematicky souvisejícím dílčím aspektům. Zmiňuje integraci stínu, jež je jedním z úkolů při překonávání osobní krize, pojednává o fascinaci dospívajících představou zániku sebe samých i světa a také naznačuje, že adolescentní krize není krizí poslední.

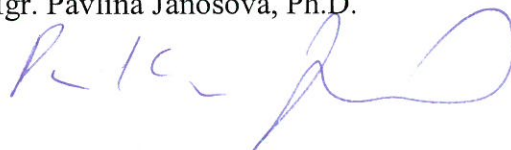
V příloze nalezneme materiál dokládající, že autor se nespokojil pouze se zevrubným prostudováním odborné literatury, ale podnikl i kvalitativní sondu, v níž využil několika metod: data získaná pomocí polostrukturovaného interview doplnil o analýzu nejvýznamnějších životních zlomů a některých aspektů identity probandů, k níž využil techniky čáry života a osobnostního terče. Text práce je vhodně obohacován o úryvky těchto rozhovorů, které autor zároveň interpretuje.

Oponentka musí konstatovat, že předložená bakalářská práce patří po stránce obsahové i formální k nejzdařilejším diplomovým pracím a mohla by být plně akceptována i jako práce magisterská. Autor pracuje s úctyhodným množstvím české i zahraniční odborné literatury, využívá monografií, časopiseckých statí i slovníků. Práce je nadprůměrná především bohatstvím myšlenkových vhledů a citlivou invencí, s níž autor k tématu přistupuje. Dobrá úroveň se týká i stylistické stránky textu, z jazykového hlediska oponentka upozorňuje pouze na záměnu pojmu *podnět* za výraz *podmět*, jíž se autor opakovaně dopouští.

Námět pro diskusi: na str. 49 autor uvádí, že „zdravá osobnost se v podstatě nevnímá“ a tuto myšlenku o několik stran dále rozvádí. Psychické změny související s neustálou sebeaktualizací, kterou autor v závěru práce označuje za žádoucí, však bývají často spjaté s určitou tenzí a tedy i s uvědomováním sebe sama. Nevnímání sebe sama by mohlo naopak svědčit o vývojové stagnaci, jež nemusí být nutně patologická, nicméně není ani stavem ideálním. Možná jde spíše o hledání varianty mezi oběma naznačenými stavy, resp. mezi jejich extrémy.

Autor předložené bakalářské práce prokázal velmi dobrou orientaci ve zvolené problematice a bylo by jistě přínosem, rozhodl-li by se na ni navázat i v další diplomové práci. Vzhledem k tomu, že práce plně odpovídá předepsaným standardům, je oponentkou hodnocena známkou „výborně“.

Mgr. Pavlína Janošová, Ph.D.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Janošová', written in a cursive style.